

ECONOMIA SOCIALĂ DIN PERSPECTIVA VIITORULUI

SOCIAL ECONOMY – A VIEW TO THE FUTURE

M.Șt., UPSC, lector universitar Școala de Economie și Management, Universitatea Jiangxi de Medicină Tradițională Chineză, Centrul de Formare Continuă UPS „Ion Creangă” din Chișinău

**Andrei
MUNTEANU**

M.Șt., UPSC, University Lecturer Management and Economy Department, The Jiangxi University of Traditional Chinese Medicine, “Ion Creanga” UPS Center for Continuous Training from Chisinau

Rezumat. Economia socială constituie baza teoretică a domeniului de relații economico-financiare pe care știința intitulată astfel îl descrie, pentru care produce idei, îi facilitează înțelegerea de către categorii extinse de potențiali cititori și/sau practicieni. Articolul vine să efectueze o analiză comparativă dintre situația din R. Moldova și o serie de țări cu experiență avansată în acest domeniu.

Cuvinte-cheie: Economia socială, relații economico-financiare, idei, analiză comparativă.

Introducere. A scrie despre viitor e ca și cum ai pune în discuție ceva „total necunoscut”, la prima vedere. Cu toate acestea despre viitor se scriu multe, pe diverse dimensiuni ale cunoașterii și intenției de a preconiza viitorul. Mai mult ca în alte domenii aceasta se întâmplă în domeniul științelor economice, sub aspectul de: „prognoze economice”, „planuri cincinale”, „planuri de marketing” și/sau „strategii de dezvoltare”. Economia socială, asemenea tuturor altor științe economice, constituie baza teoretică și acel domeniu de relații economico-financiare pe care știința intitulată astfel îl descrie, îi facilitează înțelegerea pentru categorii extinse de potențiali cititori și/sau practicieni în domeniu. Cu cât mai mult avansăm în timp, cu atât mai mult devine greu a distinge „exact” ce se are în vedere

Abstract. Social economy is the theoretical basis of a field of economic/financial relations which describes it, for which it produces ideas, facilitates its understanding by extended categories of potential readers and/or practitioners. The article intends to perform a comparative analysis between the situation in the Republic of Moldova and a number of countries with advanced experience in this field.

Keywords: Social economy, economic/financial relations, ideas, analysis between.

Introduction. Writing about the future is like questioning something that seems “totally unknown”. However, much is written about the future, on various dimensions of knowledge and with various intents of predicting the future. This happens particularly in the field of field of economic sciences, in which we often mention phrases like “economic forecasts”, “five-year plans”, “marketing plans” and / or “development strategies”. Just like in the case of other economic sciences, social economy has a theoretical basis, and the field of economic and financial relations that it describes, facilitates its understanding for broad categories of potential readers and / or practitioners in the field.

The further we go in time, the more it becomes difficult to distinguish “exactly” what social economy

prin economia socială ca știință și ce beneficii pot fi obținute din evoluția acesteia. Articolul încearcă să atragă atenția din această perspectivă, prin optica unei analize comparative dintre situația din R. Moldova și o serie de țări cu experiență mai avansată în domeniu. Științele economice evoluează pe măsura avansării conștientizării semnificației acestora în diferite culturi, și/sau țări luate aparte. Opinia că: „Lupta pentru științele economice este o luptă pentru cultură” [1], se pare mai mult decât justificată, în prezent, dar și mai mult în viitor. Un atare punct de vedere contează în unele culturi mai mult decât în altele, din simplu motiv că în trecutul mai recent sau mai îndepărtat, în unele țări ale lumii cu privire la rolul științelor economice în dezvoltare s-au luat decizii de o calitate care a produs dezvoltare autentică, iar în alte culturi, se mai încearcă a remedia omisiunile și/sau erorile din trecut.

Paradoxal e că, cu privire la eventualele „carențe” ale științelor economice se admite mai mult în țările economice deja avansate, care au dat dovadă de performanță, și puțin sau deloc în țările cu economii stagnante sau în criză, în care performanța rămâne un scop nerealizat.

O abordare plauzibilă în acest sens este opinia că economia [ca știință] constituie un univers în sine. Acest univers este foarte variat, de la critici profunde, că în țările economice avansate pluralismul cu privire la rolul științelor economice ca factor al dezvoltării este deschis, tranșant, deseori incomod, critic, axat pe discursuri publice de context ușor-accesibil, chiar dacă se referă la economiile care pot fi recunoscute ca etalon al dezvoltării la

means as a science and what benefits can be obtained from its evolution. From this perspective, the article tries to draw attention on the matter through a comparative analysis of the situation from the Republic of Moldova and a number of countries with more advanced experience in the field. Economic sciences evolve as the awareness of their significance advances in different cultures, and / or countries. The view that: “The struggle for economics is a struggle for culture” [1], seems more than justified now, but even more so in the future. Such a view matters more in some cultures than in others, simply because in the more recent or more distant past, decisions have been made in some countries of the world about the role of economics in development which led to authentic development, while in others, attempts are still made to remedy past omissions and / or errors.

Paradoxically, it is easier to admit possible “deficiencies” of economic sciences in already economically advanced countries, having already shown abilities to perform, and little or not at all in countries with stagnant economies or in crisis, in which performance remains an unrealized goal.

A plausible approach in this regard is that economics [as a science] is a universe in itself. This universe varies from the deep criticism, that in economically advanced countries pluralism regarding the role of economic sciences as a factor of development is open, sharp, often uncomfortable, critical, focused on public discourses of easily accessible context, even if refers to economies that can be recognized as landmarks for global development.

nivel mondial. De ex., revista *The Economist* în 2000 susținea că, „Există dovezi substanțiale că economiștii și-au pierdut treptat poziția de consilieri importanți ai guvernelor [lumii]” [2], că „Mai există o cale lungă de parcurs, până cercetările științifice vor produce dovezi empirice convingătoare cu privire la influența științelor economice și a economiștilor asupra rezultatelor economice. Până la realizarea unor astfel de progrese, economiștii în capacitatea lor științifică, ar trebui să fie atenți în sensul formulării afirmațiilor generale, cu privire la influența științelor economice asupra economiei” [3], și, totodată, pe de altă parte, este bine cunoscută opinia savantului Samuelson, că: „Studierea științelor economice crește valoarea intelectuală a ființelor umane” [4]; cu alte cuvinte studiarea științelor economice crește valoarea beneficiilor intelectuale care pot fi trase din studiarea tuturor altor științe.

De aici o conchidere, deși pare prea timpurie, că succesul științelor economice într-o țară luată aparte depinde de maturitatea și înțelepciunea deschiderii economiștilor și altor factori de interes, către critici; de acel nivel de cultură avansată care este într-o strânsă legătură dintre științele economice și filozofia acestora ca ***întruchipare și sintetizare a înțelepciunii ca înaltă prestație și noblețe ale unei științe***. Cu alte cuvinte putem conchide că ne-deschiderea pentru critici teoretice și/sau științifice, ca reflectare a unor eventuale atitudini autoritare față de dezbaterile pluraliste asupra științelor economice într-o țară sau grup de țări, constituie primul semnal că direcția înclină spre eșec și nu invers.

For instance, in 2000, *The Economist* claims that “There is substantial evidence that the economists have subsequently lost their positions as important counselors of [world] governments” [2], that “There is still a long way to go before scientific researches will produce convincing empirical proof on the influence of economic sciences and of economists on economic results. Until such progress is made, economists, in their scientific capacities, should be careful in the sense of formulating general affirmations on the influence of economic sciences on economy” [3]. At the same time, Samuelson’s opinion that “The study of economic sciences increases the intellectual value of human beings” [4]. In other words, studying economic sciences increases the value of intellectual benefits which can be drawn from studying all the other sciences.

Hence a seemingly early conclusion, that the success of economic sciences in a given country depends on the maturity and wisdom of economists and other factors of interest to criticism, of a certain level of advanced culture closely connected to economic sciences and their philosophy as ***the embodiment and synthesis of wisdom as the high performance and nobility of a science***. In other words, we can conclude that not accepting theoretical and / or scientific criticism, as a reflection of possible authoritarian attitudes towards pluralistic debates on economic sciences in a country or group of countries, is the first signal that the direction is failing and not inverse.

Economia socială invariabil constituie o știință, o bază teoretică, un domeniu de cercetare și domeniu de activitate. Ca domeniu de activitate indiscutabil își dorește succes. Cât privește șansele de a urma o cale spre succes, semnalmente, corelează strâns cu deschiderea față de critici, deschiderea de a percepe criticile ca presiune pozitivă *a priori*. R. Moldova are nevoie de o convergență superioară celor de până acum, între științele economice și cele ale educației. Prin educație "populistă" realizarea unui atare deziderat nu va fi posibil. Subsemnatul, consider că economia socială are un rol important în egală măsură cu toate altele, din considerentele reflectate în Tabela 1:

Social economy is, invariably, a science, has its own theoretical basis, a field of research and a field of activity. As a field of activity, the goal is to be successful. As for its path to success, the signals are closely correlated with openness to criticism, to seeing criticism as *a priori* positive pressure. The Republic of Moldova needs, now more than ever, convergence between economic and educational sciences. Through "populist" education it will not be possible to achieve such a goal. This is why we consider that social economy has an equally important role to play in all the other fields of economy, as reflected in Table 1:

Tabela 1: Principalele sectoare ale activităților economice din economia socială în UE

Table 1: The main sectors of economic activities within social economy in the EU

Total Total	100%
Ocuparea forței de muncă și formare continuă Employment and continuous training	14,88%
Mediu/ecologie Environment / ecology	14,52%
Educație Education	14,52%
Dezvoltare economică, socială și comunitară Economic, social and community growth	14,34%
Cultură, arte și recreere Culture, art and recreation	7,08%
Ocrotirea sănătății Health support	6,90%
Asociații de afaceri Business associations	2,00%
Drept, avocație și politică Rights, law and politics	1,63%
Altele Others	4,72%
Servicii sociale Social services	16,70%
Total Total	100%

Tabela 1 relevă că economia socială la nivel european se extinde în proporție de circa 30% în sectoarele educație (14,52%) și formare continuă (14,88%), fapt care în esență susține implicarea distinctă de valoroasă a economiei sociale ca factor al dezvoltării economice în țările unde deja este bine dezvoltat ca sector.

Reușitele economiei sociale în R. Moldova vor depinde în primul rând de calitățile decidenților în domeniu, dacă în viitor va deveni doar o „teorie a constatărilor” - cum deja cunoaștem încă mult în spațiul cultural românesc și est-european - sau va deveni o știință a dezvoltării prin creativitate, constructivism, viziune profesională demnă de considerație.

Economia socială în plan comparativ internațional. Dacă pornim de la gândul că „Economia socială este o ramură a științelor economice - și o știință socială - care se concentrează pe relația dintre comportamentul social și economie” [6], cel mai mult pare să fie înrudită cu **economia narativă**, definită ca „... referire la o poveste populară, deoarece se spune în prezent, care pare relevantă pentru interpretarea evenimentelor actuale și a motivației umane” [7, p. 66], deși desigur definiții pot fi mai multe. De o calitate sau alta, economia socială a existat în spațiul cultural românesc dintotdeauna, doar că, mai mult probabil pare să fi fost o manifestare mai mult sau mai puțin „intuitiv-tradiționalistă”, acum venindu-i momentul ca acest domeniu esențial să fie plasat pe o bază teoretic-cognitivă inspirată din țările cu economii avansate, în care economia socială a evoluat mai creativ și mai dinamic.

Table 1 shows that, at European level, social economy integrates approximately 30% of the educational (14,52%) and continuous training (14,88%) sectors, which essentially supports the highly important involvement of social economy as factor of growth in the countries in which this sector is already well developed.

The success of social economy in the Republic of Moldova will depend primarily on the qualities of decision-makers in the field, if in the future it will become just a “theory of findings” - as we already know a lot in the Romanian and Eastern European cultural space - or become a science of development through creativity, capacity building, professional vision worthy of consideration.

Social economy at international level. If we start from the premise that “Social economy is a branch of economic sciences – and a social science – focusing on the connection between social behavior and economy” [6], it seems to be mostly connected to **narrative economy**, defined as “reference to a popular story, because it uses the present tense, seeming relevant for interpreting present events and human motivation” [7, p. 66], although, of course, there can be many other definitions. Either bad or good, social economy has always existed in the Romanian cultural space, but more than likely it seems to have been a more or less “intuitive - traditionalist” manifestation. It is the time for this essential field to be placed on a theoretical - cognitive basis inspired by countries with advanced economies, in which social economy has evolved

Lévesque și Mendell de la Concordia University Montreal, cu referință la alte surse, susțin că date teoretice și empirice cu privire la economia socială datează din sec. XIX, dar conceptul nu a căpătat răspândire din nou până în ultima treime a sec. XX [8]. Acest detaliu denotă că economia socială ia amploare în deosebi după anii 1950, timp în care economia globală - până în 2019 - înregistrase o creștere de peste 20 de ori, comparativ cu o creștere de circa 4 ori timp de 650 de ani anterior [9].

Economia socială constituie o contribuție esențială la dezvoltarea economică per ansamblu, dar ramificată distins din evoluția elaborărilor teoretice ale științelor economice din școlile de gândire economică occidentale, în partea covârșitoare a sensului și esenței economiei ca știință. Unul din izvoarele distinse ale economiei sociale este experiența unor combinații dintre sectorul economiei reale cu cercetarea universitară în acest scop. Un exemplu plauzibil în acest sens - Alianța de cercetare comunitar-universitară - din Canada [10], sugerează că succesul domeniului economiei sociale este strâns legat de deschiderea pentru sinergii dintre cercurile universitare cu cercurile de practicieni.

Către începutul anilor 2000 noua economie socială s-a conturat ca subsistem de dezvoltare preponderent în două domenii: „(1) ca strategie de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale și profesionale, unde inițiativele răspund nevoilor sociale urgente și situațiilor sociale critice; și (2) crearea de nouă bunăstare, unde inițiativele răspund nu

more creatively and dynamically.

Lévesque and Mendell from the Concordia University from Montreal, also with reference to other sources, claim that theoretical and empirical data about social economy date back to the 19th century, but the concept has started to be discussed again in the last third of the 20th century [8]. This shows that social economy has developed mainly after 1950, during which time the global economy – until 2019 – increased over 20 times, compared to an increase of 4 times during the previous 650 years [9].

Social economy is an essential contribution to economic development as a whole, but distinctly branched from the evolution of theoretical elaborations of economic sciences in Western schools of economic thought, in the overwhelming part of the meaning and essence of economics as a science. One of the distinguished sources of social economy is having combined real economy and university research in the field. A plausible example to this end – The Alliance for University – Community Research from Canada [10], suggests that the success of social economy is closely related to being open to synergies between university theories and practical realities.

Towards the beginning of the 2000s, the new social economy emerged as a subsystem of development mainly in two areas: “(1) as a strategy to combat poverty and social and professional exclusion, in which initiatives respond to urgent social needs and critical social situations; and (2) the creation of a new state of well-being, in which initiatives respond not only to needs but also to new oppor-

doar nevoilor, dar și noilor oportunități în care nici piața și nici statul nu sunt angajate efectiv, dacă în general se implică” [11].

Istoricul de până acum a demonstrat că șansele de succes ale economiei sociale au depins de dezvoltarea economică în general, dar, cu toate acestea, n-ar fi corect să conchidem că aceasta poate fi caracterizarea majoră a economiei sociale și în viitor. În țările cu economii stagnante - cum este și R. Moldova - economia socială ar putea fi o „pistă” de lansare a economiei naționale de o manieră, care alte domenii ale științelor economice încă nu par să fi reușit anterior.

Dacă economia socială în R. Moldova ia o tactică mai progresistă sub aspectul conexiunii dintre sectorul academic și sectorul real al economiei sociale, această combinație poate da un exemplu de o calitate care n-a existat anterior în istoria R. Moldova de după declarația independenței. De ce? Deoarece științele economice de până acum, în R. Moldova, au dat dovadă de o prestație de o calitate, care necesită remediere stringentă, cea mai evidentă dovadă fiind că R. Moldova a înregistrat o contracție economică de peste 2 ori doar ca parte a economiei est-europene (Tabela 2), iar tendința de agravare a continuat, dezvoltarea fiind și prin unele semnale indirecte; sectorul educației inclusiv. Predispoziția tinerilor din R. Moldova de a pleca - în proporții îngrijorătoare (peste 90%) [13] - este un semnal care denotă o vulnerabilitate a economiei naționale fără precedent. Pe deasupra, în 2021, în R. Moldova se înregistrează o agravare a economiei naționale încât Investițiile Străine Directe

tunities in which neither the market nor the state are effectively engaged, if they are generally involved.” [11].

History so far has shown that the chances of success of social economy generally depended on economic development, but, nevertheless, it would not be fair to conclude that this may also be the future major characterization of social economy. In countries with stagnant economies - such as the Republic of Moldova - social economy could be a “track” for launching the national economy in a way that other areas of economics do not seem to have previously succeeded.

If social economy in the Republic of Moldova uses a rather progressive tactic in terms of the connection between the academic sector and the real sector of the field, this combination can give an example of a quality that did not exist in the history of Moldova following its declaration of independence. Why? Because so far economic sciences in the Republic of Moldova have shown there is still room for improvement, the most obvious proof being that the Republic of Moldova registered an economic contraction of over 2 times strictly as part of Eastern European economy (Table 2), and the tendency to become more severe continued, with different indirect signals being received, including from the educational sector.

The worrying predisposition of young people of the Republic of Moldova to leave (over 90%) [13] - shows that the country’s national economy is more vulnerable than ever before. On the other hand, in 2021, the Republic of Moldova registered a worsening of the national economy to

Tabela 2. Cota PIB-ului Republicii Moldova în economia mondială, economia europeană și est-europeană, %

Table 2. The percentage of the gross domestic product of the Republic of Moldova in global, European and East-European economy, %

Cota economiei R. Moldova în: <i>The percentage of the economy of the Republic of Moldova in:</i>	1990	2015	Deviere
Economia globală <i>Global economy</i>	0,017	0,011	-0,006
Economia europeană <i>European economy</i>	0,046	0,037	-0,009
Economia est-europeană <i>East – European economy</i>	0,44	0,22	-0,22

Sursă: În baza datelor Quandl, citat în Pișchina, T. (2017, p. 6) [12].

Source: Quandl data, quoted in Pișchina, T. (2017, p. 6) [12].

au înregistrat o scădere de 20 de ori [14]; scăderea tempoului economiei naționale se înregistra deja înainte de pandemie. În acest sens, decidenții-cheie asupra politicilor educaționale/de formare a economiștilor din R. Moldova, nu pot da vina doar pe „corupția de prin justiție” sau din afara țării, cum se vehiculează în mass-media extensiv, fără să admită esența erorilor comise în sistemul de formare a abilităților și de cultură economică per ansamblu, ca premise importante pentru șansele ieșirii R.M. din criza profundă.

Economia socială, plasată pe conceptul deschiderii invariabile față de gândirea economică occidentală exclusiv, pentru R. Moldova, s-ar putea să constituie acel pilon pe care științele economice anterioare nu au reușit să-l constituie sub influența unei „scuze a tranziției”, de fapt, manifestându-se încă regretabil din cauza nedeshiderii față de nevoia substituirii teoriilor economice vechi cu

the extent that Direct Foreign Investments dropped 20 times [14]; there already existed a decrease in the tempo of the national economy prior to the pandemic. To this end, key decision – makers in educational / training policies of specialists in the field of economy from the Republic of Moldova will not blame only the “corruption of the justice system” or from abroad, as extensively presented in the mass-media, without admitting the errors made in the skill-making system and in the economic culture altogether, as important premises for the country’s overcoming the deep crisis.

Social economy, placed exclusively on the concept of invariable openness to Western economic thought, could be for the Republic of Moldova the pillar that previous economic sciences failed to constitute under the influence of an “excuse of transition”. Regrettably, there is still a lack of openness to the need to replace old economic theories with previously unapplied, lucrative ones,

altele ne-aplicate anterior, lucrative, însușite în primul rând din baza teoretică formată la centrele universitare din țările care au dat dovadă de dezvoltare economică inclusiv; bunăoară: economia educației, economia justiției, economia religiei, mai recent neuroeconomia (vezi: [7]).

E momentul critic în care lucrurile nedorite se scot în evidență exclusiv pentru a păstra valoarea adăugată a criticilor științifice ca și expresie a necesității și dorinței de avansare a gândirii critice în general; ca presiune pozitivă și ca reflectare a maturității și înțelepciunii de a admite că dezvoltarea este strâns legată de calitatea culturii economice, ca și reflectare, la rândul ei a unei gândiri economice de o calitate avansată celei anterioare.

Cu alte cuvinte, dacă în țările occidentale structurile de cooperare între domeniul academic și sectorul real al economiei sociale cunosc un istoric și o experiență mai bogate, în R.M. abia pare să apară o revistă științifico-aplicativă în domeniu, dar marea speranță este că, cel puțin - sub aspectul economiei sociale - nu vor încerca să invoce că, chipurile a fost și „ceva bun” în fosta URSS, așa cum se mai întâmplă deseori cu privire la microeconomie, macroeconomie, teorii economice. Această dorință a multor exponenți ai clasei academice de a mai găsi ceva bun în școala de gândire economică sovietică, deseori îi menține în zona de confort în măsura în care se manifestă doar ca și factori ai reproducerii de noi conținuturi, cu multe clișee economice, dar cu esență de agravare a stagnării; în cazul R.M. pe alocuri de promotori ai „justificării” declinului, întrucât, pentru mulți

acquired primarily from the theoretical basis formed at university centers from countries that have shown a growth of inclusive types economy - of education, the economy of justice, the economy of religion, and, more recently, neuroeconomics. (see: [7]).

We are in critical moment in which the unwanted aspects are pointed out exclusively in order to maintain the added value of scientific criticism as expression of requirement and of the desire to advance in critical thinking in general, as a positive pressure and reflection of the maturity and the wisdom to accept that development is closely related to the quality of economic culture as a reflection, in its turn, of an economic thinking higher than the one previously existing.

In other words, if in Western countries the structures of cooperation between the academic fields and the real sector of social economy share a richer history and experience, in the Republic of Moldova a scientific-applied journal in the field is just being made. The great hope is that at least from the point of view of social economy - they will not try to claim there was “something good” in the former Soviet Union, such as is often the case with microeconomics, macroeconomics, economic theories. Also, many representatives of the academic field try to find something good in the Soviet school of economic thought, often keeping them in a comfort zone from the perspective of new content, with many economic clichés and with an important tendency to maintain their level. In the case of the Republic of Moldova, some of individuals mentioned above can sometimes be promoters of the “justification” of decline,

doritori de a studia economia de la început, este efectiv pierdere considerabilă de avantaje comparative internaționale.

În dezbaterile intense cu privire la rolul teoriilor și ideologiei în dezvoltarea economică, ajungem deja să vedem savanți de origine chineză care recunosc că, salvarea Chinei comuniste a fost făcută de capitalism [15]. Acest exemplu contează pentru a descuraja orice fel de atitudini care se mai pot manifesta în spațiul științelor economice din R. Moldova, unde mai sunt înclinații de a vedea sectorul de educație ca pe un „filtru social” în loc de factor al dezvoltării/de producere. Or, dacă sectorul de formare teoretică a economiștilor, antreprenorilor, în particular, și a culturii economice, în general, va fi abordată în viitor ca factor al dezvoltării umane, cu deschidere față de esența științelor economice, efectiv echivalează cu deschiderea față de importanța alegerii conținuturilor educaționale în formare, și nevoia de **profesori puternici**, conform opiniei unor savanți de la Edtrust.org [16].

Economia socială în R.M., din acest moment în viitor, are șanse mari de a se manifesta ca un factor necesar de „neo-ghidare” a economiei către o cale mai bună, mai promițătoare, care pare să aibă deja și management al subsistemului, de o calitate mai promițătoare. Dacă va reuși sau nu, timpul va arăta. Contează decizii de calitate pe potrivă așteptărilor să fie luate astăzi - de la cine învățăm cel mai mult.

În acest sens, atenție aparte merită țările cu experiență evidențiată de cercetările în domeniu (Tabela 3).

because for many who want to study economics from the beginning, it is actually a considerable loss of international comparative advantages.

In the intense debates on the role of theories and ideology in economic development, we already get to see scholars of Chinese origin who acknowledge that capitalism saved communist China [15]. This example is important especially if we want to discourage any kind of attitudes of economic sciences of the Republic of Moldova, where there are still inclinations to see the education sector as a “social filter” instead of a factor of development / production. However, if the theoretical training of economists, entrepreneurs, in particular, and economic culture in general, will be approached in the future as a factor of growth, open to the essence of economics, it is effectively equivalent to openness to the importance of being able to choose the contents of educational training, and the need for **powerful teachers**, in the opinion of some scientists from Edtrust.org [16].

Social economy in the Republic of Moldova, from this moment on, has great chances of being a necessary support for “neo-guidance” of our economy to a better, more promising way, which seems to have already developed a more promising management of the subsystem. If it will succeed or not, time will tell. What matters that quality decisions are made in the present, by the people from whom we have the most to learn and according to expectations.

To this end, a special attention should be given to countries in which research in the field is already at an advanced level (Table 3).

Tabela 3. Numărul absolut și ponderea populației active ocupate în economia socială

Table 3. Absolute number and the percentage of active population employed in social economy

Franța France	9,0%
Germania Germany	6,4%
Italia Italy	9,7%
Polonia Poland	3,7%
Spania Spain	6,7%
Marea Britanie Great Britain	5,6%

Sursă: Liger, Q. et al. 2016 [5], p. 9.

Source: Liger, Q. et al. 2016 [5], p. 9

R. Moldova, pentru a obține un randament cât mai mare din eventuale investiții în dezvoltarea economiei sociale - ca bază teoretică/ educațională pentru evoluția de mai departe - ar putea manifesta deschidere față de diferitele practici din țările evidențiate în studiile europene, însă, focusarea pe experiența a 1-2 țări cu cele mai mari cote de populație angajată în economia socială ar fi mult mai benefică și sub aspectul facilitării implementării bunelor practici internaționale de profil. În acest sens Franța și Italia sunt cele mai recomandate.

Concluzii

Economia socială ar trebui să constituie pista științifică majoră de detașare de la iluzia că, chipurile, și „în URSS au fost lucruri bune” în formarea economiștilor.

The Republic of Moldova, if it is to obtain a good result from investments in the field of social economy – as a theoretical / educational basis for further evolution – should be open to different practices from the countries mentioned in European studies. However, focusing on the experiences of 1 - 2 countries with the highest number of employees in the field of social economy could be more beneficial, also from the point of view of implementing international good practices in the field. To this end, France and Italy are the countries to which we should look up the most to.

Conclusions

Social economy should be a major scientific support for detaching from the illusion that in the former USSR “good things were done” to train economists.

Economia socială a beneficiat imens în dezvoltarea distinsă ca ramură științifică din cultura academică occidentală - ca etalon al dezvoltării economice la nivel mondial - dar în țările stagnante sau în declin poate juca rol de catalizator fără precedent al dezvoltării, la nivel macro-sistemic inclusiv, deoarece este posibilă deducerea greșelilor și din țările economic avansate, dar și mai mult din erorile economiilor afectate de criză, unde economia socială pare să aibă spațiu de dezvoltare și mai mult ca în economiile avansate.

Se impune nevoia ca economia socială să promoveze mai deschis - ca parte a dezbaterilor științifice cu privire la rolul teoriilor în dezvoltarea sectorului real al economiei - că evoluția economiei de piață liberă, deși încă nu perfectă cum ne dorim, a constituit un avantaj comparativ incontestabil al procesului sincronizat de dezvoltare a economiei mondiale și calității vieții umane după anii 1950 în deosebi.

Social economy benefited immensely in its development as a scientific branch in Western academic culture - a pillar of economic growth at global level. In non-developing or declining countries, it can play the role of a catalyst for development, including at macro-system level, because it is possible to learn from the mistakes of other more developed countries and from the errors of economies affected by crisis, in which social economy seems to have more space to grow than in advanced economies.

There is the need for social economy to more openly promote - as part of scientific debate about the role of youths in developing the real sector of economy - that the evolution of economy on the free market, despite not being as perfect as we would want it to be, has been an undeniable advantage for the growth of global economy and of the quality of living, particularly after the 1950s.

Bibliografie:

1. McMaken, Ryan (2021). *The Fight over Economics Is a Fight over Culture/Lupta pentru științele economice este o luptă pentru cultură*. La: <http://bit.ly/3bRWEeP>, (vizitat: 16.03.2021).
2. *The Economist*, (2000). *Economics forum: The future of economics/Forum economic: Viitorul științelor economice*. *The Economist*, 4 martie, 2000.
3. Frey, Bruno S. (2006). *How influential is economics?/ Cât de influente sunt științele economice*. În: *De Economist* 154, No. 2, 2006: *Notes and Communications*. Springer, 2006, p. 13.
4. Samuelson, P.A. (2020). *Importance of Study of Economics/Importanța studierii științelor economice*. La: <https://bit.ly/3nrsv8X>, (min. 0.45), (vizitat: 16.11.2020).
5. Liger, Q. et al. 2016. *Social economy study*. Directorate General For Internal Policies Policy Department A: Economic And Scientific Policy/Parlamentul European. *Studiu Economia socială*. Direcția Generală Politici interne Departamentul A: Politică economică și științifică, p. 58. La: <https://bit.ly/3cF2y39>, (vizitat: 30.03.2021).
6. Tarver, Evan (2020). *Social Economics/Economia socială*. Investopedia.com. La: <http://bit.ly/3vz8JNu>, (vizitat: 16.03.2021).
7. Shiller R. J. (2018). *Narrative Economics and Neuroeconomics*. *Finansy: teoriya i praktika = Finance: Theory and Practice/Economie narativă și neuroeconomie*. *Finansy: teoriya i praktika = Finanțe: teorie și practică*, vol. 22, nr. 1, pp. 64–91.

Bibliography:

8. Lévesque, B. și Mendell, M. (2005). *The Social Economy: Approaches, Practices and a Proposal for a New*
9. *Community-University Alliance/Economia socială: abordări, practici și propunere pentru o nouă*
10. *Alianța Comunitar-Universitară*. La: <https://bit.ly/3qVYdMM>, (vizitat: 27.03.2021), p. 22
11. Vezi: Munteanu, A. (2016). *Economics of Education as Guidance on Investments in the National Economy/Economia educației ca orientare pentru investițiile în economia națională*. Revista Virtus Nr. 9, 2016, ISSN 2415-3133. La: <http://bit.ly/3rVjibN>, p. 211-214, (vizitat: 17.03.2021).
12. Vezi 6, p. 21.
13. Vezi 6, p. 23.
14. Pîșchina, T., (2017). *Competitiveness and Economic Growth through Education and Investments: The Case of Moldova*. Eastern European Journal of Regional Studies/Competitivitate și creștere economică prin educație și investiții: cazul Moldovei. Revista Europei de Est de Studii Regionale, Vol. 3, ediția 2, dec. 2017.
15. CNTM/ Consiliul Național al Tineretului din Moldova. *Peste 90% din tineri ar opta să emigreze pentru locuri de muncă, plătite decent*. EL. La: <https://bit.ly/2Nqmv3Y>, (vizitat: 17.03.2021).
16. Filip, P. (2021). *Briefing de presă Pavel Filip - 24 februarie 2021*. La: <http://bit.ly/3sWl3oT>, (vizitat: 5.03.2021).
17. Raleigh, Helen (2021). *Did Capitalism Save Communist China?/A salvat capitalismul China comunistă?* Prager University. La: <https://bit.ly/38HUyMC>, (vizitat: 17.03.2021).
18. *The Education Trust. Strong Teachers/Profesori puternici*. La: <http://bit.ly/3qU79m1>, (vizitat: 17.03.2021).

E-mail: luimunteanu@yahoo.com